

DOMIN SVET

LETNIK 36. V LJUBLJANI 20. JANUARJA 1923. ŠTEVILKA 1.

JURIJ ŠUBIC: NOVO LETO — NOVA SREČA!

BOGOVEC JERNEJ.

DR. IVAN PREGELJ.

Bila so črna leta. Bila je lakota. Bila je kuga. Bila je vojska. Bil je Turek. Bila je jeza »stare pravde« in žalost »ubogega Konrada«. Bila so znamenja na zemlji in na nebesih. Znamenje na nebesih je bil zmaj, ki se je bil izkotal ob palici svetega Jakoba in je krono imel z desetimi zvezdami in še z enajsto, ki je bila razodeti enajsti rog. Znamenje na zemlji ni bilo manj pomenljivo: tele z oslovsko glavo in ženskimi prsi. Rekli so in verjeli, da je izpolnjenje Danielovih maosim, prilika gnusnobe, blodnje in malikovstva v Rimu s krono v tri gubé. Še druga znamenja so bile bolezni. Bolezen bolne sle je bila, moška polt, ki je imela sestro v

hotljivosti oslov in pastuhov. Bolezen iz hotljivosti je bila umazana rana, ki je imela nazivov od zatona na vzhod: hispanijska, galijska, napoljska in še veselih imen iz obešenjaške šale in vinske robatosti svetega Grobijana: ženski post, pereča ljubezen, vneta nedolžnost, hudičev kres in umazano spočetje. Bolezni primeren je bil lek: emplastrum, quod fit ex medulla cervi in qua coquantur vermes terrae cum modico croco et vino sublimato — sublimatno vino, žafran in lajnasta mast kuhanih zemeljskih glist. Še druge bolezni so bile: bolezen nezmernih v pijači — podgròm in bolezen nezmernih v misli — melanholijska. Bolni so bili vsi: bogovci in vidci iz Knjige, beani v beanijah, bakalavreji, magistri, textuales in locales, Erazem v učeni oholosti, Urh v divji strasti, Martin v jezi besede. Iz Pisma so bili srditi in učeni in iz Ezopa so snažili z besedo in snago svojo knjigo. Wittemberski labod je pel o jag-njetu, ki je premagalo zmaja, »peklenške krote krak«, in vzelo vso krivino svetá nase in odrešilo od žlahte do žlahte. Labod ni bil prvi bogovec, a je bil srečnejši kot češka gos, katero so pekli na grmadi. Pel je kakor slavec, a z znamenjem ni potrdil in je verjel, da ga dati noče. Zato pa je bilo žalostnim, ki so hoteli imeti znamenje, a so ga morali utrpjeti, kakor je pisano, da se lačnemu sanja, da jé, in se zbudi in je prazna duša njegova in se žejnemu sanja, da pije, in se zbudi in je žalostno njegovo srce... Razsvečujoča luč svetu bolnih v udih, v volji mesa in duha je bila moč iz besed, ki so jih imeli vidci in bogovci. Bogovci so sami trpeli iz Pisma in iz strašnih snag in slik v lesu, iz gnusnob in grozot ozna-njenih v Izaiji, Danielu, Ezehielu in Janezu, iz strahu duhovin, hudiča in enajstega rogu, ki je bil zadnji v Rimu in Antikrist z zaduštvom in svečenjem in z novimi menihi in ki le ni bil zadnji in